

HODNOCENÍ PŘEDNÁŠKY PRO ODBORNOU VEŘEJNOST

Masarykova univerzita	
Fakulta	filozofická
Obor řízení	dějiny konkrétních literatur (slovanské literatury)
Uchazeč	Mgr. Michaela Pešková, Ph.D.
Datum přednášky	4. 12. 2023
Téma přednášky	Sorokinova a Topolova projekce budoucnosti Ruska a Česka
Přítomno posluchačů (počet)	12 prezenčně, 15 online v MS Teams
Pověření hodnotitelé (členové komise)	Prof. PhDr. Mária Kusá, CSc. Prof. PhDr. Josef Dohnal, CSc. Prof. PhDr. Ivo Pospíšil, DrSc.

Přednáška, již habilitandka prokázala své pedagogické a didaktické schopnosti, byla pronesena výrazně, jasně, srozumitelně, názornou formou s využitím prezentace v ppt, v níž důležitou roli hrála vizualizace a její grafika, barevnost, srovnávací tabulky, schémata a diagramy; obsahově byla přednáška založena na komparaci vize dvou zemí – Česka a Ruska – v dílech Vladimira Sorokina a Jáchyma Topola, a to i inverzně, tedy jakou vizi Česka má Sorokin a jakou vizi Ruska má Topol. Habilitandka došla k zajímavým závěrům, které do jisté míry potvrzují obecné představy, mimo jiné ruský katastrofismus a dystopičnost, event. „přehlížení“ menších celků u V. Sorokina a jistý druh vnitřní kritiky v případě J. Topola.

Habilitandčina metodologie je heterogenní, ale vzájemně propojená, nikoli eklektická; jde o „bricoláž“ („bricolage“, původně franc. kutilství, drobné práce – také s pejorativním odstínem; v antropologii u Clauda Léviho-Strausse z knihy *Le Totémisme aujourd'hui*, 1962, myšlenková restrukturační s cílem vytváření nových kontextů) přístupů a metod vnímání literárních textů, o způsob, jenž umožňuje holistické vidění na základě analýzy konkrétních textů, což brání vzniku falešného, povrchového/povrchního diskursu a vede k „přečtení“ podrobností reálného stavu a podob recepce, v tomto případě v českém a slovenském prostředí. Kromě dominantní literární komparistiky, resp. obecné komparace, je to sémiotická analýza, různé postupy imagologické, genologické, naratologické, teorie fikčních světů, tzv. mentální mapování, resp. futurologie, a to s použitím badatelských výsledků politologie, sociologie, kulturologie apod., to vše náležitě vizualizováno a argumentačně pregnantně doloženo, a to, mimo jiné, i pokusem o kvantitativní analýzu lemmat.

Bylo by jistě možné přistoupit k některým závěrům a postupům kritičtěji, mimo jiné i v tom smyslu, jak „dlouhověká“ je estetická hodnota děl obou autorů, jakou mají pozici uvnitř svých národních literatur a také v evropském a světovém kulturním a politickém

prostoru, včetně „velkých“ a „malých“ literatur a jejich vlastností ve srovnání s česko-ruskou dualitou, ale to by vedlo k nepoměrnému rozšíření tematického a problémového rozpětí přednášky. Některé potenciálně zajímavé okruhy otázek, mimo jiné to, do jaké míry jsou např. relevantní (spekulativní) věcné a metodologické přesahy děl obou autorů při pojednávání faktorů, jež mají trvalejší geopolitické důsledky, např. rozpínavost, velikost, malost, dominance, subordinace aj., se ukáže až s náležitým časovým odstupem a s proměnou světových parametrů politických a kulturních.

Posluchači (viz obě prezenční listiny) se účastnili podnětné diskuse, v níž zazněly otázky týkající se metodologie, srovnávání ruské a české literatury, jejich vzájemné recepce a politického pozadí aj. Na všechny otázky, komentáře a podněty reagovala habilitandka kompetentně a argumentačně přesvědčivě.

Habilitandka se uložila do stanoveného časového rámce přednášky a naplnila všechny cíle, jež na začátku přednášky vytyčila.

Závěr

Přednáška Mgr. Michaely Peškové, Ph.D., Sorokinova a Topolova projekce budoucnosti Ruska a Česka pronesená v rámci habilitačního řízení, **prokázala** dostatečnou vědeckou kvalifikaci a pedagogickou způsobilost uchazečky, standardně požadovanou v rámci habilitačních řízení v oboru dějiny konkrétních literatur (slovanské literatury).

Brno dne 6.12. 2023

Ivo Pospíšil

.....

podpis

Josef Dohnal

.....

podpis

Mária Kusá

.....

podpis